

 dos. Zaur Məmmədov
"02" "06" 2026-cı il

**Fənn sillabusu
(işçi tədris proqramı)**

İxtisasın şifri və adı: 6004005 – "Maliyyə"

Fakültə: İqtisadiyyat və idarəetmə

Kafedra: Maliyyə idarəetməsi və audit

I. Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: S/f (Audit) (Fənn proqramı LDU-nun 30 aprel 08 sayılı EŞ qırarı ilə nəşr hüququ verilmişdir).

Kodu: İPFS- B10

Tədris ili: IV (2026/2027) Semestr: VII (Payız)

Tədris yükü: Cəmi: 60 saat. Auditoriya saati 20 saat (10 saat mühazirə, 10 saat seminar)

Tədris forması: Qiyabi

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 6 kredit

Auditoriya №:

Saat:

II. Müəllim haqqında məlumat: Təhməzov Murad Nazim oğlu, baş müəllim

Məsləhət günləri və saati: IV - V gün saat 12⁰⁰-13⁰⁰

E-mail ünvanı: murad.tahmazov.97@mail.ru

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş., Füzuli küç., 170-a

III. Təvsiyə olunan dərslik, dərs vəsaiti və metodik vəsaitlər:

Əsas ədəbiyyat

1. Novruzov V.Q. və başqaları. Audit. Bakı, 2001
2. Abbasov İ.M. Audit. Dərslik. Bakı, 2007. – 530 s.
3. Abbasov İ.M. Audit. Dərslik, Bakı, BBSU, 2013

Əlavə ədəbiyyat

4. Azərbaycan Respublikasının "Audit xidməti haqqında" Qanunu, 1994-cü il
5. V.T.Novruzov Audit. Dərs vəsaiti. Bakı, 2011
6. Аудит : учебник / А.Д. Шеремет, В.П. Суйц. — 7-е изд., перераб. и доп. — Москва : ИНФРА-М, 2021. — 375 с.
7. Аудит : учебник для бакалавров / А. Е. Суглобов, Б. Т. Жарылгасова, В. Ю. Савин [и др.] ; под редакцией А. Е. Суглобова. — 6-е изд. — Москва : Дашков и К, 2024.
8. Аудит: учебник / Т. М. Рогуненко, С. В. Пономарева, А. В. Бодяко, В. М. Мироненко. — Москва : КноРус, 2025. — 380 с.
9. Казакова Н. А. , Ефремова Е. И. Аудит ; под общей редакцией Н. А. Казаковой. — 5-е изд., перераб. и доп. — Москва : Издательство Юрайт, 2024. — 425 с.
10. Мелешенко, С. С. Аудит в схемах : учебное пособие / С. С. Мелешенко. — Казань : КФУ, 2020. — 205 с.
11. Суйц, Виктор Паулевич. С89. Аудит : учебник / В. П. Суйц. — 5-е изд., стер. — Москва : КНОРУС, 2022. — 288 с.
12. Штефан М.А., Замотаева О.А., Максимова Н.В. "Аудит. Учебник и практикум для бакалавров, 6-е изд, Суглобов А. Е, Жарылгасова Б.Т. 2026.-200 с.

IV. Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən başqa fənlərin tədris olunmasına zərurət yoxdur.

V. Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxtda başqa fənlərin tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI Fənnin təsviri və məqsədi: Müasir qloballaşma şəraitində iqtisadi münasibətlərin mürəkkəbləşməsi, maliyyə bazarlarının genişlənməsi və korporativ idarəetmə sistemlərinin

inkişafı audit fəaliyyətinin aktuallığını əhəmiyyətli dərəcədə artırmışdır. Müəssisələrin maliyyə hesabatlarının etibarlılığının təmin edilməsi, şəffaflığın yüksəldilməsi və maraqlı tərəflərin düzgün məlumatla təmin olunması baxımından audit institutu mühüm nəzarət və tənzimləmə mexanizmi kimi çıxış edir.

Audit fənni iqtisadi və maliyyə sahəsində ixtisaslaşan mütəxəssislərin hazırlanmasında xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Bu fənn vasitəsilə tələbələr maliyyə hesabatlarının düzgünlüyünün qiymətləndirilməsi, təsərrüfat əməliyyatlarının qanunvericiliyə uyğunluğunun yoxlanılması və risklərin idarə olunması sahəsində sistemli biliklər əldə edirlər. Eyni zamanda, audit müəssisələrdə daxili nəzarət sistemlərinin təkmilləşdirilməsinə, resurslardan səmərəli istifadənin təmin olunmasına və idarəetmə qərarlarının əsaslandırılmasına xidmət edir.

Auditin rolu yalnız maliyyə nəzarəti ilə məhdudlaşmır, o həm də strateji idarəetmə aləti kimi çıxış edir. Audit nəticələri əsasında müəssisənin fəaliyyətində mövcud olan çatışmamazlıqlar aşkar edilir, onların aradan qaldırılması üçün tövsiyələr hazırlanır və gələcək risklərin minimuma endirilməsi istiqamətində tədbirlər görülür. Bu baxımdan audit, iqtisadi subyektlərin davamlı inkişafının və maliyyə sabitliyinin təmin edilməsində mühüm rol oynayır.

Bundan əlavə, beynəlxalq audit standartlarının tətbiqi və milli audit sistemlərinin bu standartlara uyğunlaşdırılması global iqtisadi integrasiyanın vacib tərkib hissəsidir. Audit fənninin tədrisi tələbələrdə beynəlxalq təcrübəyə uyğun peşəkar kompetensiyaların formalaşmasına, etik davranış normalarına riayət olunmasına və müasir iqtisadi mühitdə effektiv fəaliyyət göstərmək bacarıqlarının inkişafına şərait yaradır.

Fənnin tədrisinin əsas məqsədi tələbələrə auditin nəzəri əsaslarını, metodoloji prinsiplərini və tətbiqi xüsusiyyətlərini öyrətməkdən ibarətdir. Eyni zamanda, maliyyə hesabatlarının etibarlılığının qiymətləndirilməsi, audit risklərinin müəyyən edilməsi və auditor rəyinin formalaşdırılması üzrə zəruri bilik və bacarıqların aşılması nəzərdə tutulur. Fənn çərçivəsində tələbələrdə müasir audit standartlarına uyğun olaraq analitik düşüncə və peşəkar yanaşma formalaşdırılır.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII. Qiymətləndirmə: Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə və 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. İmtahanda qazanılan balların maksimum miqdarı 50-dir.

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzərə alınır. İmtahanda qazanılan balların maksimum miqdarı 50-dir. İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir. Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal- tələbə keçilmiş materialı dərinlən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir;
- 9 bal- tələbə keçilmiş materialı tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açə bilir;
- 8 bal- tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal- tələbə keçilmiş materialı başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırə bilmir;
- 6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür;
- 5 bal- tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir;
- 4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırə bilmir;
- 1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var;
- 0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin fənn üzrə aralıq qiymətləndirmə balının (imtahanda topladıqı balın) miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin fənn üzrə aralıq qiymətləndirmə balı cari qiymətləndirmə balına (semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladıqı bala) əlavə olunmur.

Fənn üzrə cari və aralıq qiymətləndirmənin ümumi nəticəsinə görə tələbənin biliyi yekun olaraq aşağıdakı kimi qiymətləndirilir:

Bal aralığı (göstərilən ballar daxil olmaqla)	Hərflə işarəsi	Sözlə yazılışı
91-100 bal	A	əla
81-90 bal	B	çox yaxşı
71-80 bal	C	yaxşı
61-70 bal	D	kafi
51-60 bal	E	qənaətbəxş
51-baldan aşağı	F	qeyri-kafi

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin Daxili intizam qaydalarını pozduqda onun barəsində mövcud qanunvericilik çərçivəsində müvafiq tədbir görülməkdir.

X. Təqvim mövzu planı: Mühazirə: 10 saat; Seminar: 10 saat. Cəmi: 20 saat.

№	Tədris olunan mövzuların məzmunu	Saat		Tarix
		Mühazirə	Seminar	
1.	Mövzu № 1. Auditin predmeti və obyektləri. Auditin yaranma tarixi və təşkili Plan: 1. Auditin iqtisadi mahiyyəti 2. Auditin aparılmasının məqsəd və vəzifələri 3. Maliyyə hesabatı istifadəçiləri üçün auditin zəruriliyi 4. Auditin obyektləri 5. Audit və təftiş, onların oxşar və fərqli cəhətləri 6. Auditin yaranma tarixi 7. Azərbaycanda auditin yaranması. "Auditor xidməti haqqında" Qanun 8. Beynəlxalq standartlara uyğun auditor təşkilatlarının yaranması Mənbə: [Mühazirə materialları, 1-12]	2	2	
2.	Mövzu № 2. Auditin tətbiqi, fəaliyyət sferası və Auditor fəaliyyətinin tənzimlənməsi Plan: 1. Məcburi audit 2. Könüllü və ya təşəbbüslü audit 3. Könüllü auditin aparılması qaydası 4. Könüllü və məcburi audit arasında qarşılıqlı əlaqə 5. Daxili və kənar auditin xüsusiyyətləri 6. Sərbəst auditorların hüquqları və vəzifələri 7. Auditor təşkilatlarının hüquqları və vəzifələri 8. Auditor fəaliyyətinə lisenziyaların verilməsi şərtləri 9. Auditor fəaliyyətinin dövlət tənzimlənməsi Mənbə: [Mühazirə materialları, 1-12]	2	2	
3.	Mövzu № 3. Auditorun məsuliyyəti və audit standartları Plan: 1. Auditor məsuliyyətinin müəyyən edilməsi şərtləri 2. Auditor məsuliyyəti və onun növləri 3. Auditin həm dövlət həm də sifarişçi təsərrüfat subyekti qarşısında məsuliyyəti 4. Auditorun üçüncü şəxs qarşısında məsuliyyəti 5. Audit standartlarının mahiyyəti və məqsədi 6. Audit standartlarının əsas prinsipləri 7. Beynəlxalq audit standartları 8. Azərbaycanın milli audit standartları Mənbə: [Mühazirə materialları, 1-12]	2	2	
4.	Mövzu № 4. Auditin planlaşdırılması, dövlət auditı və daxili audit Plan:	2	2	

1.	Auditin planlaşdırılmasının mahiyyəti, məqsədi və prinsipləri			
2.	Auditin planlaşdırılması mərhələləri			
3.	Auditin ümumi planının işlənilib hazırlanması			
4.	Hesablama Palatası və onun funksiyaları			
5.	Daxili auditin mahiyyəti və idarəetmə sistemində rolu			
6.	Daxili auditin məqsədi			
7.	Daxili auditin yerinə yetirdiyi funksiyalar			
8.	Daxili audit fəaliyyətinin təşkili prinsipləri			
9.	Daxili audit yoxlamanının planlaşdırılması			
Mənbə: [Mühazirə materialları, 1-12]				
5.	Mövzu № 5. Auditin sənədləşdirilməsi, nəticələri və hesabatı Plan: 1. Auditor fəaliyyətinə dair müqavilə işinin mahiyyəti və təşkili 2. Auditin sənədləşdirilməsinin forması məzmunu və müddəti 3. Auditin sənədləşdirilməsinin vəzifələri 4. Müstəqil auditorun hesabatı 5. Auditor rəyinin mahiyyəti və strukturu 6. Auditor rəyin növləri Mənbə: [Mühazirə materialları, 1-12]	2	2	
Cəmi		10 saat	10 saat	

XI. Fənn üzrə tələblər: Fənnin tədrisi prosesində tələbələrin auditoriya məşğələlərində fəal iştirakı, mövzular üzrə nəzəri biliklərə yiyələnməsi və seminar müzakirələrində aktivliyi tələb olunur. Tələbələr tərəfindən sərbəst işlər, təqdimatlar və kollokvium tapşırıqları vaxtında yerinə yetirilməli, audit sahəsində normativ-hüquqi sənədlər və beynəlxalq audit standartlarından istifadə bacarıqları formalaşdırılmalıdır. Eyni zamanda, tələbələrin auditin planlaşdırılması, sənədləşdirilməsi və auditor rəylərinin hazırlanması üzrə praktik tapşırıqları icra etməsi nəzərdə tutulur.

XII. Fənnin tədrisi üçün nəzərdə tutulan tədris və öyrənmə metodları:

- mühazirə, seminar, praktiki tapşırıqlar;
- təqdimat və müzakirə;
- debat;
- müstəqil iş/araşdırma.

XIII. Fənn üzrə təlim nəticələri:

- Müvafiq maraqlı tərəflərə audit, təminat və məsləhət tapşırıqlarının rolu və əhatə dairəsi barədə tövsiyə etməli və səmərəli şəkildə məlumat verməli;
- Məsləhət, audit və təminat tapşırıqlarına aid tənzimləyici, hüquqi, peşəkar və etik standartları tətbiq etməli;
- Audit, təminat və məsləhət tapşırıqlarını planlaşdırmalı və hazırlamalı;
- Effektiv audit və təminat tapşırıqlarını yerinə yetirməli;
- Audit və təminat tapşırıqlarının nəticələri barədə rəylər və hesabatlar hazırlamalı;
- Qiymətləndirmə, izləmə və müvafiq risk müəyyənləşdirmə prosedurlarının həyata keçirilməsinə imkan verən effektiv və uyğun idarəetmənin təmin edilməsi: effektiv daxili audit və nəzarət sistemlərini hazırlamalı və tətbiq etməlidir.

XIV. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XV. Kollokvium sualları

1. Auditin iqtisadi mahiyyəti
2. Auditin aparılmasının məqsəd və vəzifələri
3. Məcburi audit
4. Daxili və kənar auditin xüsusiyyətləri
5. Auditor fəaliyyətinin dövlət tənzimlənməsi
6. Auditor məsuliyyətinin müəyyən edilməsi şərtləri

7. Audit standartlarının mahiyyəti və məqsədi
8. Auditin planlaşdırılmasının mahiyyəti, məqsədi və prinsipləri
9. Auditor fəaliyyətinə dair müqavilə işinin mahiyyəti və təşkili
10. Auditor rəyinin mahiyyəti və strukturu

XVI. İmtahan sualları:

1. Auditin iqtisadi mahiyyəti
2. Auditin aparılmasının məqsəd və vəzifələri
3. Maliyyə hesabatı istifadəçiləri üçün auditin zəruriliyi
4. Auditin obyektləri
5. Audit və təftiş, onların oxşar və fərqli cəhətləri
6. Auditin yaranma tarixi
7. Azərbaycanda auditin yaranması. "Auditor xidməti haqqında" Qanun
8. Məcburi audit
9. Könüllü auditin aparılması qaydası
10. Könüllü və məcburi audit arasında qarşılıqlı əlaqə
11. Daxili və kənar auditin xüsusiyyətləri
12. Sərbəst auditorların hüquqları və vəzifələri
13. Auditor təşkilatlarının hüquqları və vəzifələri
14. Auditor fəaliyyətinin dövlət tənzimlənməsi
15. Auditor məsuliyyətinin müəyyən edilməsi şərtləri
16. Auditor məsuliyyəti və onun növləri
17. Audit standartlarının mahiyyəti və məqsədi
18. Audit standartlarının əsas prinsipləri
19. Beynəlxalq audit standartları
20. Azərbaycanın milli audit standartları
21. Auditin planlaşdırılmasının mahiyyəti, məqsədi və prinsipləri
22. Auditin planlaşdırılması mərhələləri
23. Hesablama Palatası və onun funksiyaları
24. Daxili auditin mahiyyəti və idarəetmə sistemində rolu
25. Daxili auditin məqsədi
26. Auditor fəaliyyətinə dair müqavilə işinin mahiyyəti və təşkili
27. Auditin sənədləşdirilməsinin forması məzmunu və müddəti
28. Müstəqil auditorun hesabatı
29. Auditor rəyinin mahiyyəti və strukturu
30. Auditor rəyin növləri

S/f (Audit) fənninin sillabusu 6004005 – "Maliyyə" ixtisasının təhsil proqramı, tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir.

Sillabus "Maliyyə idarəetməsi və audit" kafedrasında müzakirə edilərək, təsdiq olunmuşdur ("02" "06" 2026-cı il "20" sayılı iclas protokolu).

Fənn müəllimi:

b/m. Murad Təhməzov

Kafedra müdiri:

dos. Əlixan Bədəlov